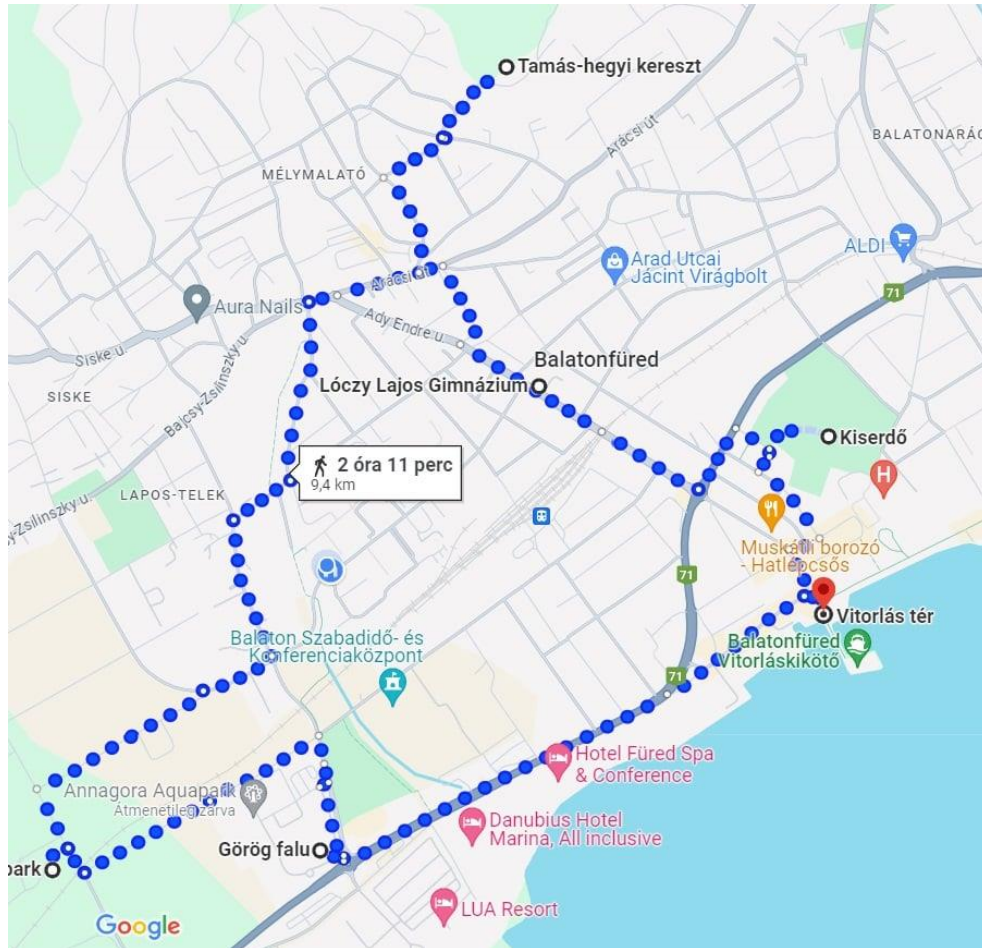
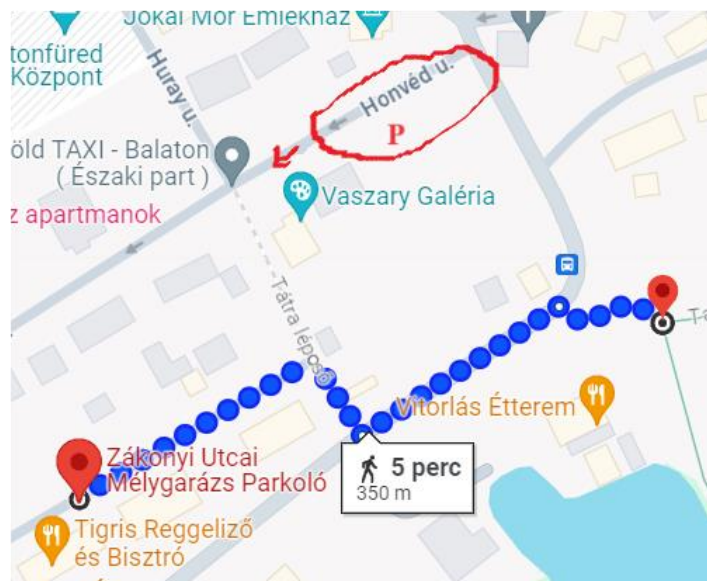

A séta leírása

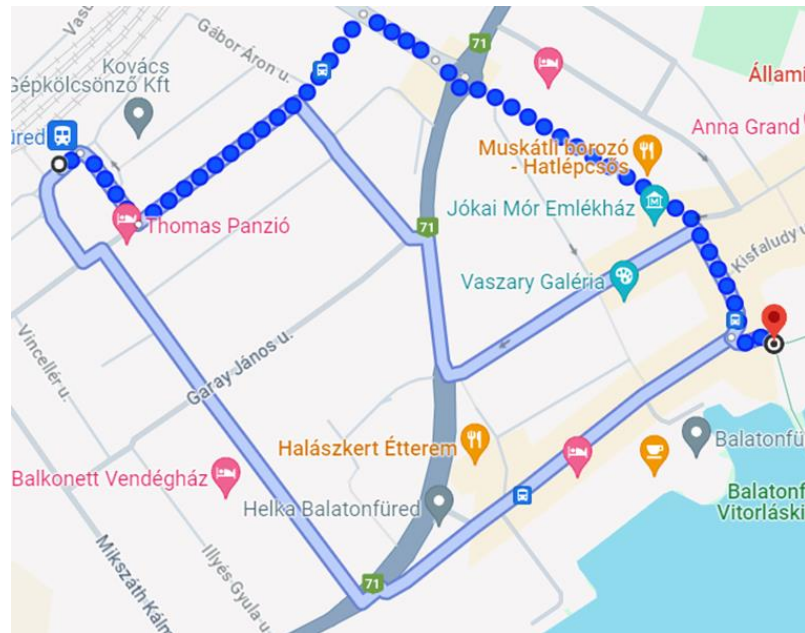
- A séta útvonala:

- Indulás és érkezés: Balatonfüred, Vitorlás tér
- Parkolási lehetőségek: Zákonyi Utcai Mélygarázs Parkoló, Honvéd utcai parkoló

- Megközelíthető az autóbusszállomás, illetve a vasútállomás felől: 1 és 1.B, illetve a 2 és 2.B helyijáratokkal; gyalogosan 15 perc a térképnek megfelelően

- A séta időtartama: 2,5 óra – 1 hosszabb, kb. fél órás pihenővel
- A séta nehézségi foka: könnyű, közepesen nehéz – a Tamás-hegyi Kereszthez vezető lépcsősor kissé meredek, viszont a Keresztnél gyönyörű panoráma tárul elénk.
- A sétán résztvevők ajánlott életkora: 14-65 év
- A sétán részt vevők létszáma: 72 fő
- Ajánlott öltözék: kényelmes, az időjárásnak megfelelő öltözet, túracipő, esőkabát
- További tudnivalók: A sétára mindenki hozzon magával megfelelő mennyiségű folyadékot, illetve ételmezt, melynek elfogyasztására a Tamás-hegyi Keresztnél lesz lehetőség. Szükség esetén a kulacsok a séta elején, illetve végén a Kossuth Lajos Forrásnál megtölthetők.

Mozgáskorlátozottaknak a hosszúság miatt nem ajánljuk. A Lóczy Lajos Gimnázium és a Forrás Sportpark közti útvonalat kisvasúttal tesszük meg, így sétánkat az idősebb korosztály számára is ajánljuk. Vezetett klímásétánk során városunkról, Balatonfüredről fontos

információkkal gyarapodhatnak a résztvevők a klímatudatosság és fenntarthatóság területén. Igény esetén német nyelvű vezetésre is van lehetőség.

- WC használati lehetőség: Vitorlás tér, Forrás Sportpark
- Ital vásárlási lehetőség: Forrás Sportpark
- A séta részvételi díja: 1000 Ft/fő – amely a kisvonaton utazást költsége

A séta leírása

Találkozópont: Balatonfüred – Vitorlás tér

1. állomás: Tagore sétány (Deák Ferenc szobor)

Balatonfüred vezetése és közterület fenntartása nagy hangsúlyt fektet a zöldinfrastruktúra – vízparti sétány és zöldfelület fejlesztésére, így lakosai, valamint az üdülő vendégei számára sok zöld terület áll rendelkezésre. Egyik ilyen a Balatonfüred Főutcájának tekintett Tagore sétány, amely nem az éttermek, kávézók és fagyizók miatt vált a város egyik kedvelt központjává, hanem a sétányt a Balaton illetve gyönyörű platánfákból álló fasor szegélyezi.

Nevét egy Nobel-díjas indiai költőről kapta, Rabindranath Tagore-ról, előtte a haza bölcse, Deák Ferenc nevét viselte. Tagoret - miután 1926-ban az Állami Szívkórházban meggyógyították - elültette a sétány első fáját. Egy hindu legenda szerint, ha az ember idős korában fát ültet, megéli annak lombba borulását. Rabindranath Tagore tizennégy évvel később, 80 éves korában hunyt el.

Tagore példáját követve azóta számos híresség – politikusok, tudósok, költők, sőt még Magyarország egykori köztársasági elnöke, Gönz Árpád és Magyarország Miniszterelnöke Orbán Viktor is ültetett itt fát. A sétány 1 km hosszú, a sétaúttal párhuzamosan kerékpárút is húzódik, amely a várost Csupakkal és Tihanyal köti össze, csatlakozva ezáltal egy fenntartható közlekedési rendszerhez, a Balatoni Bringakörúthoz. A sétaúton a fák mellett számos virágágyással találkozhatunk, melyek fontos szerepet játszanak a biodiverzitás növelésében. Ugyanakkor Balatonfüred nagy hangsúlyt fektet a közterületek esztétikusabbá tételére, aminek következtében többször kapott Arany minősítést a Virágos Magyarország környezetszépítő versenyen. A sétányon számos szobor és emléktábla található, illetve padok sokasága teszi

lehetővé a mentális pihenést és a lelki feltöltődést. A sétány közelében található a Balatonfüred 3 savanyúvizes kutjának az egyike, a közkútként is működő Kossuth Lajos Forrás. Mindhárom kút vize szénsavban gazdag, ezért savanyúvíznek is nevezik. Magas szénsavtartalmuk miatt a Szívkórházban felmelegítve fürdőkúrákhoz használják, kiválóan alkalmas szívbetegségek és szívbillentyű zavarok gyógyítására. Egy további ivókút található még a sétányon a Deák szobor előtt is.

A sok fa, a Balaton nagy kiterjedésű nyílt vízfelülete jelentősen hozzájárulnak ahhoz, hogy a város levegője tisztuljon, CO₂ szintje csökkenjen, illetve jó minőségű legyen a nyári nagy idegenforgalom ellenére is.

2. állomás: Balatonfüredi Kiserdő

A Balatonfüredi Kiserdőt ősfáival a város tüdejeként emlegetik. Több mint 200 éves, a balatoni fürdővárosok egyetlen történeti értékű, tudatos tervezéssel alkotott közparkja. Telepítése két fő ütemben történt: a déli részben 1790-ben Johann Schilson bárónak, a királyi kamara pesti kerületi adminisztrátorának irányításával létrehozták az angolkertet, amelyet az 1830–40-es években Écsy László fürdőfelügyelő idejében új ízlés szerint felújítottak. Az északi részt alkotó Fenyvest 1877-ben alapították, az első fenyőfát Simon Zsigmond tihanyi apát ültette el. Bár az idők során környéke jelentősen bővült, a Kiserdő évszázadokon keresztül sikerrel őrizte meg eredeti arculatát, megmaradt karakteres parknak. Füred szélén helyezkedik el.

A park mérete 9,5 hektár. A terület ma műemlék jelentőségű, helyi védettség alatt álló természeti terület, sajátos hangulat, gazdag növényzet és klíma jellemzi. Itt található a Kiserdői Tanösvény, melyen sétálva lehetőség nyílik a környező természet felfedezésére, a helyi növény- és állatvilág megismerésére. Legjelentősebb természeti értékei közé tartoznak a fenyvesek, tölgyfák, mókusok, fecskék, fakopáncsok, rigók és cinegék.

A kiserdőben számos túraútvonal található, amelyek különböző nehézségi szintű, így mindenki megtalálhatja a neki legmegfelelőbbet. A friss levegőn sétálni és pihenni vágyók mellett a sportolók is rengeteg lehetőséget találnak itt, van futókör, tenispálya, erdei tornapálya, illetve pingpongasztal is. A park kerékpárosok számára is használható, rájuk gondolva területén több kerékpártároló is található. A gyerekeknek játszótér van kialakítva, mely burkolata miatt minden évszakban jól használható. A park érdekessége, hogy a különböző használatú utak más-más burkolattal készültek, ezzel is segítve az eligazodást. A főbb utak akadálymentes burkolattal készültek, a kerékpárosok és a mozgásukban korlátozottak érdekében. A sportpályák és a játszótérek közelében esőbeálló és vizesblokk is található, padokkal, asztalokkal, fedett pihenőhellyel, illemhelyekkel, pelenkázási lehetőséggel és ivókúttal. A park csendesebb részén

pihenőterek lettek kialakítva, madármegfigyeléssel kapcsolatos információs táblákkal és néhány sakkasztallal. Ezen kívül fontos megemlíteni, hogy a Dunántúl első kőszínházának felújított maradványai is megtekinthetők a Kiserőben. Közelsége miatt jó levegőjével és természeti értékeivel a Szívkörházban gyógyulóknak segít a feltöltődésben, illetve minden korosztály számára megfelelő kikapcsolódást biztosít.

A Kiserdő egyik oldalát szegélyezi a 71-es főút, amely a városon halad át, és a megnövekedett idegenforgalom miatt intenzív forgalmat bonyolít le. Ez azonban jelentősen növeli a légkör CO₂ koncentrációját, ezáltal az üvegházhatást is. Ugyanakkor a főút közelében megemelkedett hőmérséklet kedvezőtlenül hat az őshonos növényekre és inkább a gyomnövények szaporodásának kedvez. Így joggal nevezik a Kiserdőt a város tüdejének, hisz nagyon nagy szerepe van az ott élő fáknek a levegő tisztításában.

Sétánk során az Ady Endre utcán haladva egy vasúti átkelőn megyünk át, amely a Balatonfüredi Vasútállomás és Autóbuszállomás közvetlen közelében van. Ez a város nyugati részén helyezkedik el, a Budapestről Tapolcára vezető vasútvonal része. Maga a vasútállomás a Balaton-parttól gyalogosan kb. 26 percre található, viszont a part az 1 és 1.B, valamint a 2 és 2.A helyijáratokkal is megközelíthető. A kerékpározni szeretők számára a vasútállomás közelében található a Tempo Kerékpárkölcsonzó.

3. állomás: Lóczy Lajos Gimnázium

Az iskolánk 1955 óta működik, akkor a még ún. Zollner-házban tanultak a diákok, ami később a kollégiumnak adott otthont. Az iskolánk a második tanévben kapta a Lóczy Lajos nevet, aki a Balatont és környékét tanulmányozta. Miután egyre több lett a diákok létszáma, nagyobb helyet kellett keresni, így 1964. januárjában új épületbe költözött az iskola. 1979-től a megyében egyedülállóan három nyelven – oroszul, angolul és németül folyhatott speciális idegen nyelvi képzés.

2012-ben kormányzati támogatásból felépült az új sportcsarnokunk, amely egyben kézilabda csarnok is. Ebben egy 20×40 méteres, kétfelé osztható kézilabda pálya található lelátókkal, orvosi szobával, öltözőkkel. 2021-ben a sportcsarnokban újabb fejlesztések valósultak meg, Magyarországon létező legkorszerűbb sportpadló került letételre, ugyanakkor a világítás is korszerűsödött és bővült.

2018-ban országos program keretein belül – 64 általános iskola mellett egyedüli középiskolaként – megszületett a megállapodás a Lóczy Lajos Gimnázium teljes felújításáról. Ennek keretein belül a gimnázium egy új, hét tantermet felölelő emeletet kapott, modernizálták

a meglévő épületet, és jelentős energetikai fejlesztés is megvalósult: kicserélték a nyílászárókat, korszerűsítették a hőszigetelést, a vizesblokkokat, illetve a fűtést, a tetőre napelemeket helyeztek el, továbbá akadálymentesítették a gimnáziumot és felújították az udvart is. Ekkora volumenű fejlesztésre még nem volt példa a 62 éves tanintézmény életében. A jelenlegi modern épületet 2020 októberében vehették újra birtokba.

A gimnáziumban 3 osztálytípus működik, egy angol- illetve német kéttannyelvű osztály, amelyben 4 éven keresztül 3 tantárgyat a célnyelven tanulnak a diákok. A második osztály fele természettudományos, másik fele műszaki informatika tagozat. A harmadik osztály pedig általános gimnáziumi osztály emelt szintű angol nyelvi képzéssel. Az iskola diákjainak 80 %-os a továbbtanulási aránya egyetemeken, főiskolákon, a tanulók 80%-a rendelkezik B2 nyelvvizsgával, a kéttannyelvű osztályban a végzősök 100%-a C1-es nyelvvizsgát szerez. Kiemelkedő eredményeket érünk el tanulmányi versenyeken, illetve sportversenyeken.

A Lóczy Lajos Gimnáziumnál kisvonatra szállunk, és utunkat ezzel folytatjuk tovább a következő állomásig.

4. állomás: Tamás-hegyi kereszt

A város szélén újabb zöld övezet részeként helyezkedik el ez a kevésbé ismert kilátópont, melyhez 65, kissé meredek falépcső vezet fel. Viszont utána kárpótól minket az elénk táruló csodás panoráma Balatonfüredre és a Tihanyi-félszigetre. Maga a kereszt 8 méter magas, éjszaka ki van világítva, ami tájékozási pontként is szolgál. A helyi lakosok gyakran nézik innen az augusztus 20-ai tűzijátékot.

A Tamás-hegyi kerestől indul az Aranyember útja tanösvény, amely a Tamás-hegyi Jókai Kilátónál végződik. A 600 méteres túra 6 állomásán érdekes információkat tudhatunk meg a Balatonfüredi erdők természetvédelmi terület geológiai sajátosságairól, növény és állatvilágáról. Minden állomáson egy-egy Jókai szereplő nevével ellátott pad várja a megpihenni vágyókat. Egy-két ízelt az itt található ritka növény- és állatfajokból: árvalányhaj, nagy ezerjófű, nagy pacsirtafű, leánykökörcsin, tavaszi hérics, bíboros kosbor, szarvasbogár, énekes kabóca, kabasólyom.

Innen mindössze 20 perces sétával a Koloska-völgybe érünk, amely egy igazi természeti kincs a Balaton régióban. Ezt a varázslatos helyet a természet szerelmesei és túrázók körében is nagyon kedvelik. A Koloska-völgyet lenyűgöző erdők, kristálytisza patakok és mély szurdokok jellemzik. Az erdőkben sétálva a friss levegőt és a madárdalokat hallgatva igazán feltöltődhetsz. A Koloska-patak, amely végigfolyik a völgyön, kristálytisza vizében akár meg is fürödhetsz,

vagy csak lehűtheted a lábaidat a túrázás közben. Csolnoky Jenő szerint a Pannon- tenger egykori maradványába vágódott bele a völgy patakja. A Koloska-völgyben számos túraútvonal található, amelyek változatos nehézségi szintekkel rendelkeznek. A túrák során csodálatos kilátópontokat is felfedezhetsz, ahonnan lenyűgöző panoráma tárul eléd a környező hegyekre és a Balatonra. Kulturális látnivalók is várják a látogatókat. Például a völgyben található a Koloska-völgyi Művésztelep, ahol festők és képzőművészek alkotnak. Ez egy különleges hely, ahol a művészet és a természet találkozik.

Viszont, ha a völgyet Balatonarács felől közelítjük meg, akkor hosszú, murvás útra vezet a völgyhöz. De választhatjuk a kalandosabb erdei ösvényt is. Sajnos a túrázók nagy része nem figyel a környezetére és sok szemetet hagynak ott maguk után, így a gyalogút során több műanyag, papír és üvegdarabokat láthatunk szétszórva.

Ezen az állomáson 30 perc pihenőt iktatunk be, ami alatt mindenki elfogyaszthatja az elemőzsiáját, illetve gyönyörködhet a kilátásban. A keresztnél szemeteskukák is rendelkezésre állnak az esetleges hulladék eldobásához. A pihenő után lefelé folytatjuk utunkat a meredek lépcsősoron, majd ismét kisvonatra szállunk a Forrás Sportparkig. Itt egy pár információt szeretnénk elmondani a napjainkban felújított Óvárosról.

Óváros: Ez a rész már egy 1785-ös térképen is felismerhető, mint a település magja. A történelmileg kialakult településközpont az elmúlt évtizedekben sokat veszített jelentőségéből. Jelenleg egy teljes “rehabilitáción megy/ment keresztül”, melynek célja kisvárosi központ újra élesztése. A rehabilitáció során a cél elsősorban a kortárs építészeti megoldások alkalmazása: a terület jelenlegi Ófalu karakterének megtartása, a kis sikátorok megőrzése, az épületek tömege nem fog növekedni, parkosítás, új közterek kialakítása.

Először, 2022. márciusában a Balatonfüredi Járási Hivatal Foglalkoztatási, Népegészségügyi, valamint Építésügyi Osztályát adták át, majd 2023. júliusában a Balatonfüredi Bíróságot. Ez utóbbi hőszivattyús fűtésével és a tetején elhelyezett napelemekkel Veszprém vármegyében a füredi a legalacsonyabb költségigényű és ökológiai lábnyomú bírósági épület. Az épület homlokzatát latin jogi mondások díszítik, a földszinten pedig a Balatonfüredi Királyi Járásbíróság múltját bemutató állandó kiállítást helyezték el.

A tervek szerint egy gépkocsi mentes, parkosított, szolgáltatásokat kínáló terület lesz. Több parkot, közteret, illetve zöld sávokat és fákat szeretnének erre a területre. A lakóépületeket és az üzleteket sikátorokon, illetve zöld parkokon keresztül lehet majd megközelíteni, az autók számára a Kossuth utca mögött egy mélygarázst létesítenek.

5. állomás: Forrás Sportpark

A Forrás sport Park a területén lévő hidegvízi természetes forrásról kapta a nevét. Balatonfüred központjától, valamint a Balaton-parttól is 800 m távolságra van. Az országban Balatonfüreden került először megvalósításra egy olyan négy évszakos szabadidősport park, melynek célja, hogy állandó sportolási lehetőséget, kulturált aktív kikapcsolódást, és közösség teremtő programokat nyújtson családoknak, baráti társaságoknak kül- és beltéri sportok terén is. A sportparkban 5 sportág számára épültek pályák: mountainbike, futás, görkorcsolya sielés és tenisz. A parkba ingyenes a belépés. Ez a hely nagyon jó lehetőséget ad az egészséges életmódhoz szükséges sportoláshoz. Egyik előnye, hogy a futópálya és a kerékpárpálya egymás mellett lett elhelyezve, gondolva arra, hogy míg a szülő fut, a gyerek biciklizik. A bringapálya alapját masszív agyagos kőzúzalék adja, ez garantálja a tartósságot, és erózió mentességet. A guruló felület kevert murva, amely tömörítve kemény csúszásmentes felületet biztosít. Ezért a pálya eső után is használható. A futópálya rekortán borítása szintén lehetővé teszi a 4 évszakos használatot. A görkorizók itt a Forrás-tó körül, a várostól távol, autómentes környezetben tudják kedvenc sportjukat űzni. A sípálya csúszási adottságai pedig modern műanyag borításának köszönhetően megközelítik a havas lejtőkét. Valamennyi sportoló számára ingyenes parkoló, WC, mosdó, melegedő, és mini büfé áll rendelkezésre. A parkban rengeteg zöldterület található, amely a klímatudatosság szempontjából is pozitív.

A sétánkat amennyiben szükséges, rövid időre WC használat céljából meg tudjuk szakítani, illetve, ha valaki szeretne, a büfében tud frissítőt vásárolni.

6. állomás: Görög falu

A balatonifüredi görög falu a város Tihany felőli végén, a 71-es út északi és a Fürdő utca nyugati oldalának találkozásánál fekszik. Építése 1994-ben kezdődött, és mára (30 évvel később) már Balatonfüred szégyenfoltjának számít. Az eredeti elképzelés szerint egy (a településképe egyáltalán nem beleillő) fehér falú, hiteles görög falu épült a Balaton partjára. A főleg üzletekből, tetoválószalonokból és szórakozóhelyekből álló mediterrán jellegű szabadidőpark nehéz indulását nehéz üzemelés követte. A bevétel közel sem volt jelentős a beleölt összeghez képest. Hiányoztak a zöld felületek, nagyon kevés volt a fa, és csak a padok körül nőtt fű, amely városökológiai szempontból is hátrányos. Időközben sok változtatás történt, újabb boltok, szórakozóhelyek, szalonok nyíltak, ezzel viszont a város egyik legzajosabb pontjává vált. Ez azért is volt kellemetlen, mert tőle 1 km távolságban lakóövezet található. Miután a falak vakító fehérsége már kínossá vált, sorra festették át a falakat sárgára, de így inkább egy arab vagy

mexikói falu hatását keltette. Miután népszerűsége csökkent, a karbantartás elmaradt, az épületek lepusztultak, töredezett róluk a festék, omladozni kezdtek. A város önkormányzata a görög falu teljes elbontását tervezi. A teljes 4 hektáros terület felén közparkot létesítenek, de a fennmaradó rész felén is zöldfelület lesz a kisvárosias besorolásnak megfelelően.

7. állomás: Szállodasor

A Görög falutól a Balatonpart mentén indulunk vissza a kiindulópontunkhoz, a Vitorlás térhez. Utunk rengeteg hotel mellett halad el. A Balatonpart közelében található a legtöbb - kb. 20 - szálloda (pl. Hotel Füred, Hotel Marina, Flamingó Wellness és Konferencia Hotel, Hotel Vinifera Wine & Spa, Hotel Golden Lake Resort) és számos apartmanház is van itt. Sok szállodát beépítettek a Balatonba, melyek egy idő múlva tönkre fogják tenni a Balaton élővilágát. Környezetvédelmi szempontból további hátránya, hogy kevés a zöldterület. A sok turista szennyezi a környezetet, mivel a legtöbbjük gépkocsit használva jön. A zöld terület biztosítása érdekében megnyitották Balatonfüred legújabb közparkját, a Brázay közparkot, amely a Tagore sétány keleti végétől gyalogosan 6 percre található. Ez a park strandolás nélkül is valódi vízparti kapcsolatot biztosít az Aranyhíd sétánnyal. A park építése során nagy hangsúlyt fektettek a természetes társulás, a nádas védelmére. Természetes anyagokból készült padjai, napozóágyai, az egész évben járható burkolat, a növények kiválasztása mind-mind összhangban van a Balaton Térségi Klímastratégiával, és városszerkezeti, -esztétikai, valamint

társadalmi-rekreációs szempontból is kiemelt jelentőséget tölt be. A legkülönfélébb korosztály,

egészségesek és szívbetegek, helyiek és nyaralók számára egyaránt megfelelő kikapcsolódási lehetőséget nyújt. (Ezt a parkot a séta során nem érintjük, csak említjük, mivel a városi klímastratégia szempontjából fontosnak tartottuk.)

